

7. marts 2022

FM 2022/124

I medfør af § 36 i Forretningsordenen for Inatsisartut fremsætter jeg følgende forslag til forespørgselsdebat:

Forslag til forespørgselsdebat om Inatsisartuts holdning til at indføre juridisk abort som en mulighed med henblik på at vi ikke tvinger mænd ind i en forælderrolle.

(Medlem af Inatsisartut Anna Wangenheim, Demokratesne)

Begrundelse

En gravid kvinde har ret til at få foretaget en fysisk abort til og med 12. uge af sin graviditet. Det er principielt set kun den gravide kvinde, der afgør om hun vil have foretaget en abort. Sådan skal det blive ved med at være. Ingen – INGEN – andre end den gravide kvinde selv skal have retten til at bestemme over sin krop.

Det er ikke alle graviditeter, der er ønskede, og retten til fri abort er en helt fundamental kvinderettighed. Til gengæld har manden intet at skulle have sagt. Og en uønsket graviditet har også store konsekvenser for manden. Han er i 18 år juridisk ansvarlig for barnet, som han også skal bidrage økonomisk til uanset om han har kontakt med barnet eller ej. Her er det så, at jeg stiller et for nogen kontroversielt spørgsmål; skal det blive ved med at være sådan? Skal manden ikke også have mulighed for at kunne fravælge et barn i form af en "abort"?¹

En mand vil aldrig kunne få retten til at bestemme, at en kvinde skal have en fysisk abort. Men skal han have retten til rent juridisk at kunne fraskrive sig barnet? Og hvor længe skal denne ret så gælde?

Jeg tror godt, at vi kan blive enige om, at retten til juridisk abort ikke skal gælde til evig tid, men at vi potentielt kan minimere uønskede graviditeter igennem ligestilling. Det nytter heller ikke noget, at en far – rent hypotetisk – skal kunne fraskrive sig et barn efter, at det er født. Måske skulle grænsen for at få en juridisk abort være samtidig med den grænse, der gælder for den fysiske abort, dvs. senest på 12. uge? Der er mange dilemmaer i denne debat, og det er vigtigt, at vi får dem debatteret grundigt.

For nogle kan det være en øjenåbner og en hjælp at sætte et barn til verden. Man lærer at tage et ansvar og vokser med opgaven. For andre kan der opstå svære konsekvenser. En 18-årig lang, juridisk bindende forsørgerpligt, som kan få nogle mænd ud i en uoverskuelig gældssituation. Restancerne på A-bidrag (underholdsbidrag) var i januar 2022 samlet set på 418 millioner kroner. Denne gæld er steget siden 2018, hvor den var på 372 millioner kroner².

Men retten til juridisk abort er ikke kun et økonomisk spørgsmål – det er i høj grad også et etisk og et socialt spørgsmål. En uønsket graviditet kan føre til, at det fremtidige samarbejde mellem forældrene bliver svært. Det kan medføre situationer som oprettelse af forælderretslige sager, anbringelser uden for hjemmet og tvangsfjernelser. Der kan således være mange sørgelige synergieffekter forbundet med en

¹ https://da.wikipedia.org/wiki/Juridisk_abort

² Svar på § 37 spørgsmål nr. 22/2022

manglende fælles holdning til det at sætte et barn i verden. Det at sætte et barn i verden medfører det måske allerstørste ansvar vi kan få som mennesker. Og er det i den forbindelse rimeligt, at den ene part bliver tvunget ind i dette? Jeg mener selv, at vi er nødt til at finde løsninger, så mænd får ret til rent juridisk at fraskrive sig sit eget barn, så de ikke bliver tvunget ind i en for dem ulykkelig situation. Men som tidligere nævnt; det er ikke en ret, der skal gælde til evig tid.

Vi må kunne minimere uønskede graviditeter og være fælles om en indsats om at sætte børn til verden, som vi ved er ønsket fra alle parter. Jeg er overbevist om, at det vil påvirke børnene i positiv retning.

Dernæst er der spørgsmålet om juridisk faderløse. Det er også et fænomen, som påvirker børnene rigtig meget i deres daglige livsførelse. Disse har selvfølgelig rettigheder, og som vi klart skal støtte op omkring. At sætte et barn til verden må og skal aldrig blive barnets skyld. For at minimere risikoen for flere juridisk faderløse, kan denne debat også påvirke antallet på sigt ved at legitimere værdien af, at den moderne familie i dag også kan bestå af personer af samme køn.

Jeg er klar over, at det her er et ømtåleligt emne, hvor man går ind og forsøger at præge den enkeltes adfærd. Derfor er det enormt vigtigt, at vi tager debatten respektfuldt, sagligt og tolererer de mangeartede dynamikker, som opstår når folk bliver ufrivilligt forældre og hvordan dette påvirker samfundet og det enkelte menneske. Det er en følsom - men nødvendig - værdidebat om hvordan det enkelte menneske tager et eget ansvar i forhold til at sætte børn til verden. Hvis ikke vi gør noget, vil den fortsatte samfundsøkonomiske situation med gæld, påvirke os alle i negativ retning. Her kommer spørgsmålet op om barnets tarv og om hvem, der skal påtage sig det økonomiske ansvar for barnet, hvilket udvider problemstillingens kompleksitet i forhold til overskriften.

Jeg ønsker alle en god og respektfuld debat.